

Hjälpmedel för iPhone och iPad

Inbyggda hjälpmedel finns för problem med:

- *Syn*
- *Fysik och rörlighet*
- *Hörsel*
- *Allmänt*

Till detta kommer t ex:

- *Röstassistenten Siri*
- *Textdiktering*
- *Kontrollcenter*



Beatrice Johansson

Uppsala, november 2021

Att tänka på beträffande hjälpmedel

- De olika hjälpmedelsfunktionerna berör en mängd vitt skilda problemområden.
- I de allra flesta fall används appen ***Inställningar*** för att aktivera och ställa in hur de ska se ut och fungera.
- Många av hjälpmedlen är enkla att både använda och ställa in och de kan verkligen rekommenderas att testa.
- En del är dock lite mer komplexa med många olika inställningar och kan därför kräva både grundlig läsning i Användarhandböckerna och mycket praktisk träning.
- I några fall kan det förmodligen behövas experthjälp för att ställa in funktionerna på ett optimalt sätt!

Siri – Röstassistenten



Be Siri göra saker på din iPhone/iPad eller svara på frågor, t ex:

Sätt timer på fem minuter! Sätt alarm på 14 och 30! Ring Xxx! Skicka sms/mejl till Xxx! Vad är klockan? Vad blir det för väder i Uppsala? Berätta om Uppsala, Beethoven, etc! Berätta en rolig historia!

Säg "Hej Siri" för att kalla på Siri och berätta sen vad du vill.

Eller tryck på en knapp. (lite olika knappar beroende på modell).

Kallar du med en knapp och ljudet är avstängt, så svarar Siri med text.

Ställ in och aktivera funktioner i *Inställningar > Siri och sökning*.

Diktering – Textinmatning

Fungerar så snart ett tangentbord visas.



Tryck på mikrofonen till vänster om mellanslaget när du vill börja tala.

Aktivera diktering i *Inställningar > Allmänt > Tangentbord*.

Kontrollcenter – ”Styrcentralen”

En panel för snabbåtkomst till de vanligaste funktionerna och inställningarna, dvs genvägar till det du ofta även kan göra genom att gå till *Inställningar*.

Öppnas på iPad och nyare iPhone genom att svepa nedåt från högra delen av skärmens överkant och på äldre iPhone (Hemknapp) uppåt från nederkanten.



Överst i panelen finns reglage för Apples **standardfunktioner** som rör kommunikation (Flygplansläge, Mobildata, Bluetooth, WiFi etc), ljuduppspelning, skärmriktning, fokus (stör ej), ljusstyrka, ljudvolym etc.

Därunder finns plats att lägga till ett antal valfria reglage (t ex Textstorlek, Förstorare) genom att gå till *Inställningar > Kontrollcenter*.

Obs: Många reglage har undermenyer med fler inställningar, som du kan trycka dig ner till steg för steg. Exakt vilka reglage som finns att välja på kan skilja sig åt mellan olika modeller av iPhone och iPad!

Syn – Exempel på hjälpmedel (1)

Skärm och textstorlek

Fet text: Aktivera för att visa all text i fetstil.

Större text: Justera textstorleken i steg mellan 80% och 310%.

Minska genomskinlighet: Ändra bakgrunder för bättre kontrast.

Öka kontrast: Bättre färgkontrast mellan förgrund och bakgrund.

Smart inventering: Ändra skärmens färger till olika blå nyanser.

Färgfilter: Aktivera olika filter för bättre läsbarhet vid synproblem.

Minska vitpunkt: Minska ljusa färgers intensitet.

Automatisk ljusstyrka: Anpassa skärmen efter omgivningens ljus.

Gå till *Inställningar > Hjälpmedel* för att aktivera och göra dina val!

Observera att alla inställningar inte får genomslag i alla appar.

Många av inställningarna kan göras separat för enskilda appar.

Syn – Exempel på hjälpmedel (2)

Talat innehåll – Uppläsning av skärmens text

Läs upp markering: Aktivera så att markerat textområde läses upp.

Läs upp skärm: Sveg nedåt med två fingrar från skärmens överkant för att få hela skärmen uppläst. Obs, ej om skärmen är för ”komplex”!

Talreglage: Aktivera för att ha reglaget synligt/lättåtkomligt på skärmen och ställ in olika reglageåtgärder för att styra uppläsningen.

Markera innehåll: Välj hur upplästa ord eller meningar ska markeras.

Tal vid skrift: Aktivera att text som skrivs med tangentbordet löpande läses upp samt ställ in om varje tecken, hela ord etc ska läsas upp.

Röster: Välj en röst som du föredrar (finns några olika på svenska).

Uppläsningshastighet: Dra reglaget för önskad hastighet.

Uttal: Skapa lista med svåruttalade ord och ange hur de ska uttalas.

VoiceOver – Om du inte kan se (*Obs: Läs på innan du aktiverar!*)

Fysik och rörlighet – Exempel på hjälpmedel

Tryck

AssistiveTouch: Hjälper dig som har svårt att vidröra skärmen eller trycka på fysiska knappar. Ställ in så att favoritåtgärder utförs med olika tryck på en skärmknapp. Även använda externa styrhjälpmedel.

Lätt att nå: Flytta ner skärmens övre del, så att den nås med tummen.

Pekhjälpmedel: Hjälper dig om du har problem med skakiga händer, rörlighet i fingrarna eller finmotorik. Justera hur pekskärmen reagerar på gesterna för att trycka, svepa och hålla, dvs anpassa känsligheten.

Skaka för att ångra: Stäng av vid problem med oavsiktliga skakningar.

Tryck på baksidan: Ställ in att snabbt dubbel- resp trippeltryck utför en vald åtgärd som *Skärmavbild*, *Läs upp skärm* etc. (endast iPhone)

Röststyrning

Aktivera så rösten kan utföra olika åtgärder. Säg kommandofraser på engelska (ännu ej på svenska), t ex *Open control center*, *Go home* etc.

Hörsel – Exempel på hjälpmedel

Hörapparater

Anslut hörapparater av typ *Made for iPhone* (Mfi) via Bluetooth och justera deras inställningar. Fungerar även för Siri, SR Play m fl appar.

Ljudigenkänning

Aktivera så att enheten lyssnar efter vissa ljud (dörrklocka, gråtande barn etc) och meddelar dig när den identifierat något av ljuden.

Ljud/bild

Bakgrundsljud: Spela upp brus, regn etc för att maskera oönskat ljud.

Monoljud och **Balans:** Justera ljudet i höger resp vänster kanal.

LED-blixt vid varningar: Blinkar om problem att höra ringsignaler etc.

Använd din enhet som fjärrmikrofon

Använd enhetens mikrofon för att fånga upp ljud till hörapparater eller AirPods, t ex i en bullrig miljö. Aktivera  *Hörsel* i Kontrollcenter.